САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ УЛУУЬУН ХАҺЫАТА

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 59 (8167). ☆ 1996 сыл ыам ыйын 24 күнэ. Субуота. ☆ Сыаната—1084 солкуобай.

РОССИЯ УОННА БЕЛАРУСЬ СОЮЬУН ИЬИН

ДЬОКУУСКАЙ. Ыам ыйын 20 күнүгэр «Россия социалистическай туһаайыылаах ученайдара» общество Саха сиринээҕи сайаатын уопсай мунньаҕа буолла. Онно Александр Гаврильев РСТУ кини сэбилэтин иккис пленумун үлэтин түмүктэрин туһунан иһитиннэрии онордо, оттон профессор Виктор Бескрованов Россия уонна Беларусь икки ардыларыгар илии баттаныахтаах дуогабары бэлэмнээһин туһунан кэпсээтэ.

Мунньах ыытыылаахтара бу икки дойдуу республикалар олохторугар тахсыахтаах бөлүх түгэнэ сорох сонуннары иһитиннэрэр өртөнчөр токурутан өйдөтө сатыылларын сөбүлэбэттэрин биллэрдилэр уонна Россия итиннэ Беларусь икки ардыларыгар дуогаборта илии баттаһыны бириинилэрин эттилэр.

СНА.

УЛУУС ДЬАҺАЛТАТЫГАР

САЙЫЛЫК: ҮҮТ-СҮӨГЭЙ БЫЙАҢЫН ТУОНАТА

Саха киһитэ алааһыгар кинрдөөнэ көхсө кэҥиир, саҕалыын-иҥэлинэ албыр. Алаас барахсан туһан түрар кэҥиэр, күөрэгэй ыллаан дьырылатан, күөх ото суугунаан, куулатыгар кэҕэ кэмэ чөргүйдөөнэ кайа эрэ сыыньанар, ыта-сүрэ чэпчиэр. Ол эрээри итиннэ эрэ мукурданнахха, туох эрэ тиийбэт курдук буолар. Туох тиийбэтий? Ол — алаас маанылааҕа дьөһөгөй оҕото. Үөр атыыра гөгөммүттүү туттан-хаптан, саалаах моонньун ороҥ кэтэҕэн, үөрүн үмүөрэн кистэн дьырылыттаҕына, аҥа, хайа саха үөрэ көрбөт буолуой?!

Сайылык барахсаны саха ыллаах туһэбута, хоһуйбута үүнү. Итиҥ үөһэ СР норуотун хаһаайыстыбатын үүнүлэгэх үлэһитэ Мүгүдайтан А. А. Варламов редакциҥа кайбыт биир суругар дьүһүйүүтүн-аҕаллыын. Дьэ, сайылыктааһын, үрүн илгэн үрүлүтүү соруктара быйыл хайдах бааһаарыллыахтарай? Ол туһунан бөппуруоос улуус дьаһалтатын сэнэлыга А. А. Шадрин ыыппыт мунньаҕар көрүлүннэ. Оны иһитиннэрии курдук тиэрдэн туоабыт. Оттон бүгүн сиһилии лохтуоҕун.

Сайылыктааһын уонна үүнү туттарыы тустарынан информациялары онордулар ыыт хаһаайыстыбатын управлениетын начальникэ солбуйааччы М. Н. Корякин уонна «Чурапчы» кооператив директора А. Т. Ноговицын.

Сайылыктааһын. Быйыл барыта 46 сиринэн 80 баһыннай хаһаайыстыбалара уонна үс гаабаарыстыба 1782 маннааҥы сайылатыахтара. Итиҥ бу хаһаайыстыбаларга баар 3090 маннааҥы. Бу маннааҥ аҥаарыттан арҕа ордуга, онтон уратыта бөҕүөдэккэ чорулэр чинчилээх. Манна үлэ табаарыстыбаларга эрэ кэм тэрээһиниэх диэн буолла. Оттон баһыннай хаһаайыстыбаларынан олорор нэһилиэктэргэ, холобур, Болтоҥоҕо 2 сайылыгынан 27, Оҕьулуунга 3 сайылыгынан 65, Соловьевка 2 сайылыгынан 70-са, Сылаҥка 4 сиринэн 40 маннааҥ тахсар, Хатылыга бу эссе бааһаарылла да илии өбит, ыччат, сүбаҥ сүөһү хаарчахтарын эмиэ табаарыстыбалар тэриналлэр. Бытарыйбыт хаһаайыстыбаларга бу туһунан өйгө да суох курдук.

Итинник бөҕүөлэктэриттэн ыырданая мэччирэҥэ суох хаалбыт сүөһүттэн туох бородууксуйата ылыллыай. Онон сайылыкка тахсыы тэрээһинин нэһилиэктэр өссө төгүл көрүүллэриэгэр урукку базалары туһаналларыгар сүбэлиннэ. Дьиҥэр, тэрийэр буоллахха, бу ыаллар ыыхтаах. Буолан баран, быйыл бу ыам ыйыттан улууска үүкүү «Чурапчы» кооператив тэриллиннэ. Манна табаарыстыбалар, баһыннай хаһаайыстыбалара киирдилэр. Мэччирэҥ күөх быйаҥын таба тэрийэн, сайылыктааһыны быһаардахха эрэ бу саҥа дьыала сүҺүөҕэр туруо.

Үүнү туттуу, астаһыы, батарыы соруктарыгар А. Т. Ноговицын кооператив «ыытыллан туох ыаллардан оҥорор былаанналаахтарын эттэ. Сүрүннээн, ааспыт сайыҥҥы ыйдар опыттара баар. Быйыл эмиэ нэһилиэктэргэ арыы сыахтара 9 сиргэ, эмиэ таһынан Хадааргa саҥа сыах аһыллан үлэлиэхтэрэ. Сэҥиэрээтэрдиир пуоннар 5 сиргэ бааллар. Былырыын үүнү таһыы ыарахаттардаҕа бастакынан санатылынна. Ол быыһыгыта учуоттаныахтаах, Улахан кайдиэктэртэн кутталлаахтара Одьулуун буолбут. Манна үүнү таһыыга-хомуйууга нэһилиэк дьаһалтата анал автомашина, транспорт туруорарыгар этилиннэ. Итиҥ сиппэрээтэрдиир пуунна эҕалыыга. Оттон Хатылыыттан, Болтоҥоттон кэлэрэ от-үүт комбината уйукара. Быйыл кооператив эмиэ бу суолу тутуһара сөп. Аны ыыра учаастаагар арыынан туттаран калбыттэрэ быйыл уустуктардаах. Тоҕо диэтэххэ, сертификат ирдэнэр. Онон [illegible] сүөгэйэ оргутуллан эрэ баран астанара эрэйиллэр. Учаастаагарга өссө биир ыарырҕаталлаах баар. Ол үүт дотациятын «кырылаччы» ыаммыт үүтүнэн тут тарбыкка эрэ бардэриэххэ диэннэрэ буолла. Маныаха мөкүүнэ түһэн баран, арыынан да буоллун эрээри сиу үүнэ таһааран тутарга сөбүлэстилэр. Итиннэ аҕыйах учаастак бу көҥүлүнэн быйыл да туһанар буолла.

Уопсайынан, аҥардас арыынан барыттан аккаастаах кэм кэлбитин үгүстэр этилэр. Оннук буоллаҕа, албах тэрээһин үлэ эрэйиллэр, ыаммытынан үүнү туттуута, астаһыыта, нэһилиэнньэни таэрдиитэ, батарыыта. Кылаабынайа, этиллибитин курдук, арыы сыахтарыгар ыаммытынан үүт аҕалыллыахтаах. Болтоҥо, Хатылы, Мүгүдай, Оҕьулуун курдук нэһилиэктэр аны «хаһаас» арыыттан аккаастыахтаахтар. Оннук да маҥ-таас курдук этилиннэ.

Сыана бөппуруоба. Бу дотация билиннэҕинэ биирдэ чуолкайданара чочу ыйылынна. Туттарыллыбыт үүт иһин аахсыыта, былырыыгы курдук, арыынан уонна дотация харчытынан диэн этилиннэ. Собулэстилэр. Билиҥнэтэ аахсыыта итиннэ атын суол да суох курдук. Бородууксуйа иһин тутатына толоҕорго кооператив сөп буолар үгүтэх буолуон иннинэ. Ол суох, Онуоха, комбинат урукку астыыр, тутар кыаҕынан буоллаҕына, ыырата 2 млрд. солк. үөнаада, эбэтэр бу сыалга 2,5 млрд. солк. ссуда көрүллэрэ туруорсулунна. Иккиннэн, дьон арыынан ылары ордорбуттар. Оттон дотация оттэ быстаарбыт. Сорохтор билигин да ыла иликтэрэ ахтылыыта. Ол дьону интэриэстэтэр. Бу быйыл салаанар түбэлтэтигэр үүнү туттарыы, буолан баран, «кырылаччы» ыаммыты аҕалар уустуктардаах. Манна өссө үүнү тутуу саҕалана илистинэ, адъас бу күннэрдэ дотация харчыта быһаарыллыан иннинэ этэ диэн саная этилиннэ. Ылбыты, аҥаабыты хаалбат буолуу эмиэ баар. Ордук сабылаах оҕо, балыыһа тэриллэрэ комбинакка биэрэр нэстэрэ 724 мил. солк. тиийбит. Ол кинигэр улуустаах ыаҥ балыыһа 112, Чурапчы сэлиэнньэтиннээҕи оҕо тэриллэрэ 101 мил. солк. Дьиҥэр, ниинкитин нэс биэрии суох буолар чинчилээх. Оттон оннук буоллаҕына, оҕо, балыыһа тэриллэрэ хайдах буолаллар. Көмүскэлэр ыстатыйалартан бастаан нүөмэрдээх—хамнас, иккис—аҥылыы буоллаҕына? Барыта үөтэн-харчыттан иҥэбит эрээри, кэлэр, туһаныллар үүнэ хонтуруол суох. Ол бу да мунньахха кэпсүннэ. Уо управлениетын начальника М. Н. Мохначевскай туран быһаарбытынан, тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйаларын туттарыы иһин улууска дотация үбэ диэн аҥаан өссө да 3 млрд. солк. кэлиэхтээх эбит. Оттон тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальника В. П. Чичигиноов билиҥэриннэ, спэмэ хортуоппуй, бурдук атыылаһыллан-уонна хамнаска государственнай өөбүл оҥоһуллан, итиннэ ыаҥ суох курдук. Итиннэ бу икки этиннэл хайаалар сөбүн маннык олорон быһаарар уустук буолла.

Түмүккэ, үүт иһин аахсыыны урукку баар схеманан, ол эбэтэр, натуранан, дотациянан, оттон өссөтө государственнай өөбүл оҥоһуллар түбэлтэтигэр утары харчыынан диэн быһаардылар. Иккиннэн, арыыга квитанциялаах аҥаастанар (кыра учаастактартан уратыларга) кэм кэлбитэ ыйылынна. Үсүһүнэн, үүт бородууксуйалаах атыылырга рынок кордүүргэ, кэнэтэргэ сорук турда. Холобур, Дьокуускай куораккa, Аллараа Бестүөхкэ маҕаһыыннары аҕары толкуйданыахтаах. Маныаха үүт бородууксуйаларын пакеттааһынга киирэр кыахтар бааллара санатылынна. Кооперативка дириҥ кэлиэхтээх. Чыаппараҕа, Мындаҕаайыга эмиэ пакеттыыр дьобус оборудованиелар эрдэ аҕалыллан баран тааҕ тураллар.

Бостөрүн курдук, саҥа, сонун саҕалааһыннар суох буолбатахтар, арай олору эрчимнээх сөбүстүк, тэтэҥнэҕэ олохтуурга бүгүн ыаҥыахха. Кылаабынайа, ой-саная хоторо иннинэ. Мунньах да итиннэ түмүүнэ кэллэ.

С. СМИРНИКОВА.

Кындалга— «Олоҥхо дойдута» комплекс

Саха сирин айылҕата ураты эрэ уонна баай диэтэхха сөбүлэһиэхпит. Ол курдук, хас улуус дьоно иэн туттан кэлсиир ытык-мааны сирдэрдээхтэр, ахтар-саныыр алаастардаахтар, киэн-иэлэмэн хонуулардаахтар, уруохтордоохтор, күоллардаахтар. Итиҥ эрээри аҥаан-миниэн ыраах дойдулартан туристар сыыньанар миэстэлэриэн арай Өлүөнэ остуолбалара уонна Мэҥэ-Хаҥалас Сотото эрэ ыыһылаахтар. Өскөтө Чурапчы улууһугар туризм сайдар түбэлтэтигэр биир еттүнэн улуус экономиканын барыстаах салаатынан буоларын итиннэ үлэ миэстэтэ тахсыан сөп этэ. Маннык чочу боппуруоһунан өйдүүн-саныаллыын, эттиин-хаанныын «ыалдьаа» сүүрэ-кото, туруорса ыалдьар «Кындал» баһыннай хаһаайыстыбатын Саҥылыга **Конфей Кононович Колесов** кэпсээнэ аҕаччылары интэриэһиргэтиэ диэн саныыбыт.

— Биһиги Кындал учаастагар былырыыгыттан саҕалаан «Олоҥхо дойдута» диэн культурнай-этнографическай комплексы тута ыалдьабыт. Онтубут быйыл күүһүн ситэн-хотон үлэҕэ киириэхтээх. Кындалга ийэбит төрөөбүт сиригэр 1995 сыллаахха нүүнүн Диригтэн көҥүн кэлбиппит. Байэбит баһыннай хаһаайыстыбабыт, сүөһүлээхпит, сылгылаахпыт. Бу аҕабыт К. К. Колесов уруккуттан интиэхтэбит баҕа санаата, идеята. Олоҥхо саха норуотун барча баайа, күндү кылаата, муудараһа, былыргы үйэтиннээҕи историята буолар. Олоҥхоҕо норуот олорок кэлбит олоҕо-дьаһаҕа, сиэрэ-майгыта, олоҕун тутула арыгыйдык көстөр. Дьэ, ол иһин «Олоҥхо дойдута» комплекс ыалдьыан-соруйан эдэр кэнчээри ыччаты бу кэрэ эйгэҕэ тардыы, саха национальнай духовнай культуратыгар сыныарыы, туристарын ыалдьытатыы, сырытыннарыы буолар.

Былаан быһыытынан, культурнай-этнографическай комплекс үс сүрүн объекттан туруоҕа: бастаныттан, биһиги улуус биллэр-кэстэр чаҕыгай, талаанныах дьоннорун уонна кэнгиэн историятын хабар историко-этнографическай музей, иккиннэн, уһаар мастарыскыайдаах хартыына галереята итиннэ «Олоҥхо дойдута» комплекс. Оттон «Олоҥхо дойдута» комплекс туһунан эттэххэ, маннык киирэллэр: Саха биһигэ балаҕан, «Орто дойду» ураҥ, «Аллараа дойду» булуус, бүтэнигэр ыһыах ураҕата. Комплекс нс бараан тутуута олоҥхо сюжетыгар олоҕуран оҥоһуллуохтаах. «Чөркөөх—Кындал» диэн туристическай маршруту аҥарга ордук табыгастаах. Комплексна ааас интэриэһиэй дьаһалар ыытыллыахтарын сөп. Чөркөөх музейыттан кэлэр туристическай болохтоох көрсүү, норуот маастардарын оҥоһуктарын быыстапкаҕа туруоруу уонна атыылаһыы, фольклор тематыгар конференциялары ыытыы, олоҥхо киинэлэрин тэрийии, ыаҥаах быраабыыныгар күүн көрсүү сиэрэй-туомуч толоруу, күүгүүрдэһиигэ күрэхтэһии, о.д.а. Ыалдьыттар Кындалга ыалдьан дуоһуйа сылаҥнаҕа, саха норуотун культуратын, үгэстэрин этиҥэ билиэ-көрүө этиллэр. Итиҥ эрээри «Олоҥхо дойдута» комплексы кэмигэр олохха киллэрэргэ үп-харчы боппуруоһа ыарахан туруктаах. Онон Чурапчыга гиниэкитин туризм сайдарыгар олук уурарга, биһиги үлэбитэ өйдөөччүлэр, ойоччулар, убаастан-харчыттан көмөлөөччүлэр кэстүөхтэрэ диэн эрэнэбит.

Билиҥнэ ыарыынак мараҥат кэмигэр, кыардыыга, Колесовтар дьиэ кэргэттэрэ — дьиҥнээх энтузиаст дьоннор. Итиннэ этэн эрдэхтэрэ иһин аҥардас киириэхтэрэ эрэ тыыннаах олорбот диэн, ол курдук, кини духовнай оттунан баай, кэрэҕэ-сырдыкка тардыһыылаах буоллаҕына эрэ олох ырыгы тутсуо этэ.

Г. ПОТАПОВА.

СХОДТАР ТЭРИЛЛЭН ЭРЭЛЛЭР

Бу дьыл ыкыс устар 8 кунугар Саха Республикатыгар олохтоох бэйэни салайыныгы тэриллэр туһунан республика Президента М. Е. Николаевка бэлэх тахсыбыта. Салайыллар, ыйынньа, бэйуонан бэриллэн сыгынан, Саха Республикатын гражданнарын оларор сирдэриэхтэрэ сходтара (мунньахтара) мунньуллар буолуоннар Бэлиитэрдэлгэ министерство дьаһалтатыгар.

Бу саҥа тэриллэр бэйиэ улуустар хайдах бэйиллиэхтэрин ыытыллар эрэлгэ туһунан комиссиянан бэйиэ Улуус Мунньахын председателин солбуйааччы, Чурапчы салаатын дьаһалтатын бастыҥа А. Р. Сергуйдаевтан кордестубут.

—Оссо 1992 сылдьаҕына дьаһалта саҥа структурата тэриллиэхтэрэ олохтоох бэйиэ салайыныыны ньымалара туһунан болгуруос түрэ сылдьыбыта. Оттон эрэзэрэ Правительство дьаһалы, министерстволар дьаһаны ааҕыахтахтар, тиһиэн, тэрийиллэхтэрэ. Бу туһунан быдаҥаҥ Ил Түмэҥэ ньымалаах сытар эрэзэрэ, экономическай тэрээ сорох диэкиэн, сокуон бэлиитэнэн ыыппыттан туттунан эбэроллор. Бу сыыныгы Президент тус бэйэтэ ньиччативатынан туһаныахтах ыйааты таһаарда. Ол бюрократизмнаах ньиҥиннэрэ олоҕу сайыннарыы проблемаларын быһаарыыгар тэйиччэ буолуо диэхтэр сөп. Балыктыы баар структуранан улэлээтиппит 5 сыпын устатыгар от ордук бэлиэ буолбутэ кинээхэ барытыгар хаардар быраабылдар. Ити тохтоотуллуох дьон-сэргэ бэйэтин олоҕун бэйэтэ оҥостуоҕун кэтэх.

Аак дойдуга бэйиэ салайыныы үс модель баар. Бастакыта англо-саксонскай диэн бэйиэ толору салайыкыы, ол кинтэр үө харчы, экономиканы сайыннарыы өттүнэн эхиэ, кыраныысса, куттал суох буолуутун эрэ бойдуруостарга үөһэ органнарга бэриллэр. Итинэн быһыы республикабыт хайдах да кинэрэ ньаҕа суох. Саха сиригэр сыччах Мирный эрэ итинэ тардыһыан сөп. Иккис модель—бэйиэ салайыныы органа баар эрэлэ, үөһэнги турар органнар салайыныларын толорор. Үһүс модель быһыгыэ ордук сөп түбэһэр; олохтоох бэйиэни салайыкыы уонна уоҥа органнар салайыныларга таҥнэ дьүөрэлэһэр.

Саҥа структураҕа миигры баставы тулуйуоҕа улахчаҕа саҕаланна. Нэһилиэктэр эхсын тумсүү быыбардыбыт бэрэстэбинитэллэах органнарын тэриллэн эрэллэр. Ол нэһилиэк бырабыыанньата дэнэр дуу, сэбиэта дэнэр дуу, оку бэйиэлэрэ быһаарыахтаах. Тоҕо кинитэн тоҕо киһи быыбардыахтаах Балаһыанньаҕа ыйыллар сылдьар. Холобур, 5000-тэн тахса киһи нэһилиэннэлээх административнай-территориальнай единица 60 граждана түмсэн 1 киһиэн быыбардыыллар уонна сходка бэрэстэбинтэл оҥоруллар, от быыбардаммыт киһи олохтоох бэйиэ салайыныы бэрэстэбинтэллэах органыгар бэриллэн барыы функциялары толороро толору эмтэйуоҕуйаллар. Кинилэр олохтоох бюджеты бигэргэтэллэр, ол толоруллуутун, контуруоллуулар, нэһилиэктэрин социальнай-экономическай сайдыытын быһаччы программатын бигэргэтэллэр. Олохтоох хомуурдары, налуоктары, атыр хомуурдарын бэрэдэтин олохтуулар, сири, киниг ресурсларын кодьүүстээхтэн туһаныыны быһаараллар, Итиэннэ да ураты эйбэх үлэни тэрийэллэр.

Сход быһаарыылара куоластаах буолуннар быһаарыллар. Ол кистэлэг дуу, аһаҕас дуу буоларын сход бэйэтэ быһаарар. Сход быһаарыыларын бу территориялаах оборор барыы тэриллэлэр салайааччыларын эмтэйиэхтэрэ, толорор эбэтэ бас билии формаатыттан туттулуоҕа суох

„Чурапчы“ айар түмсүү таһаарыыта

Үйбаан БАХСЫЛЫЫРАП

ААТТАА!

Аатталаабын!
Сүрэххэ сеҕүрүйбэт таптальынан
Кырдьары билиммэт олоҕу
Ийэбэр! Айыы Тойон таҥарем!

Аатталаабын!
Кытта кырдьан эрэр киһибэр
Чэгиэн, чэбдик сылдьаргар—
Кэргэммэр! Аан Алаҥчын хотун!

Аатталаабын!
Олоҕу саҕааччыбар, оҕобор,
Ийэхситэ сүрэйиэт көрүстүн—
Кыыспар! Ийэхсит эдьиийим!

Аатталаабын!
Мунура биллибэт ийэниэн
Күндүл күөх халлаана
Бар дьоммор! Үрүҥ айыы күнүм!

■

Николай ЛАХОМОВ

УЬУКТУУ

Таптаттан туймаарбыт харахтыы,
Халламмыт көҕөрө мөндөөрбит.
Үөрүүттэн тэтэрбит нөдэстиҥ,
Саҕахха саһарҕа саҥдаарбыт.

Кулгаахха сиисилэр тыллардыы,
Чараҥмар сөрүүн тыал илгийбит.
Кэрэ кыыс суйуоҕун тарыырдыы,
Хатыҥым лабаатын таардаабыт.

Эдэр уол былчыҥын саната
Тиит маһыы бөҕөтүк төрөммит,
Саҥа күн тахсарын манаһа
Киистэтин чарапчы туттубут.

Бастакы сардаҥа кыыһыҥа
Арҕаанны ойуурга гостообут,
Ылуу күч иһэрин биллэрэ
Көй салгын байҕалыч аймаабыт.

Сиистэртэч тэтэрбит уостарын
Сардаана күн диэки тиһаайбыт,
Бастакы сардаҥа ууруурун
Кэтэһэн налыйа нуохайбыт.

Айылҕам барыта үйуктан
Сарсыарда сөрүүнүгэ сөтүөлүүр.
Күөрэгэй таммаҕы ыйыстан
Күөмэйэ күүстээхтик дьүрүлүүр.

■

Чаҥыр Уола

СИЭСТЭРЭБЭР

Сивцева Варвара Григорьевнаҕа эпэлбэк

Хопто маҥан халаатаах
Эдэр эмчит кыысчаанным
Кыһаммыта туһалаах,
Дуураабыттан махтанным.
Саҥаа туһан, ыксаган,
Үгүс киһи мунньанар.
Түүнү-күнү аһаран
Сиэстэрэбит кыһаллар.
Сайаҕастай майгыта
Ыарыы ыарын кыйдаһар,
Эмтэн күүтэр баҕата
Олох суолугар ынырар.
Сиэстэрэттэн сирдьитин
Дьоҥно туһа буоларга
Билиилэргин эл бэтэр
Үөрэхпитин салгыахха.
Дьикти-кэрэ кэмнэргэр
Үөрэн-көтэн мичилий,
Саха кыыһа сэгэрбэр
Дьоллоох күнэ күндээрий!

ЫЛЛАА, ЫЛЛАА, САХА КЫЫҺА

Саха кэрэ кыргыттара
Үөрэ-көтө ыллаатылар,
Саҥа олох сарыаллара
Дуураларын арыйдылар.
Ыллаа, ыллаа, саха кыыһа,
Олох уустук күүн тумна,
Оспот ыарыы—таптал муна
Аймаабыта санаттаҕа.
Дьигиэх нэйии ахтылҕана
Дьолун булар ырыатыгар
Саная-оное суулуунна,
Сүрэх аайы сырдаатылар.
Хара хараҕ саха ыкыһа—
Тахсар күнүм сулустара,
Иэйэр-туойар ыраларҕ—
Мэлдьи үөртүн тэйуктара.
Ыллаа, ыллаа, саха кыыһа.
Олох уустук күүн тумна,
Оспот ыарыы—таптал муна
Аймаабыта санаттаҕа.

■

Николай МАКАРОВ

ЭРГИЛЛИИ

(Чакыр эргэ оскуолата саҥардылыына)

Эйэбит Эрилик Эристиин
Эдэрчи кэмнэр туттарбыт
Эргэрбит оскуола-дыбарыас
Эдэркээн саанытар түспүтүн

Эпизэд үөрэммэн ыллыыбын,
Урукку үөрэммит оскуолам,
Кырдьыбыт оҕонньор нарыгэ,
Үлэттэн уугайан турбута,

Саҥыйан боруоран хаалбыта.
Бр кэм дьыллара ластылар.
Билигин, киэргэммит ыыс курдук,
Олоххо саҥалыы эрийэн

Атынныг көҕүнэ саҥдаран,
Бу манна мин оҕом, мин сиэним
Үөрэҕи-билиини ылыаҕа,
Бу мантан куоҥсуун үүнэрэн
Урдуктэн-үрдүккэ көтүөҕэ.

■

Аграфена ИВАНОВА

КЭРГЭММЭР

Хоҥбообутун сырдык дуураабын
Сүрэҕин, этин сылаатын.
Иһик буолар кэскилбэн
Дуураам бары кистэлэҥин.

Олоробут, оҕолордоохпут,
Ылыс убаастаһабыт,
Ахтыһабыт, суохтаһабыт,
Ааһа кыыһырсыбаппыт.

Дуҥда буолар халыг хаххам,
Кимиэҕэр да күнду кыһым,
Эрэллээбим, тапталлаабым,
Эн эрэ буоларыҥ мэлдьитин.

Оҕобун, дьиэбин көрсэҥиҥ,
Олохтон тэйбэккэ иһэбин.
Оҕоруох бу курдук үйэннук,
Мин таптыыр, мин кэскэ кэргэним!
Дьокуускай.

■

Аркадий ФИЛИППОВ

КӨРҮСТҮМ МИН БҮГҮН...

Көрүстүм мин бүгүн
Соҕуччу үөрүүбүн—
Кыыс оҕо кэрэтин,
Сир ийэ сиэҕин.

Дьэ, дьикти харахтар,
Кыымыран, тырымнаан,
Ыас хара харахтар
Күн устун тамныллар.

Көп кыыгыт хаастара
Көтүөхчэ-көппөттөр,
Уот толон уостара
Уостубат суостаахтар.

Кылааннаах таһаата
Кистэммит тэҥэска,
Дьоҕунньаах хаамара—
Дьалкыйар силиитэ.

Үс кутун кэдьитэ—
Үөрүүтэ, мичээрэ
Дьолунан толору,
Дьүөрэлии куступу.

Көрүстүм мин бүгүн
Кыыс оҕо кэрэтин,
Киэн саха кэскилин,
Кичэмэл кистэлин,
Куруук көрсөр буоллэр дуу
Кэргэн-уруу туһунан
Кэлсэтиэхтээх этим дии.
Сарсыарда-ойуун иһигэр
Сиэстэрбин эпиэккин —
Сөбүлүүбүн дэттэрэн
Ыга куураан турдарбын
Сиртэн халлаан ыраабын
Билиэ суоҕа атаҕым.
Күнүн-түүнүн саныыбын—
Умнан кэһэр суох ыаҕым,
Сүрэҕим да тулуйбат.
Бэйэм эмиэ умнубат
Кыһалҕаҕа киирдибит—
Билиэн баран бүтүбут...

■

Айыл

КЭРЭ ТҮГЭН

Хатыламмат кэрэ түгэн
Уһуу түспэт да буоланнын,
Бу кэм-кэрдиҥ аанар түргэн
Көтүүгүттэн эн куотаннын.

Аны маныык кэрэ ыыстаан
Миигин көрсүө да биллибэт—
Саһарҕалыы кыыһа сырдаан
Аастыт түгэн, оо, гиллибэт.

Хаалбыт кэнн бу түгэннэриҥ
Уһун үйэм устатыгар,
Эдэр саастыын, оо, үгэннин
Кэрэ ыыстаан ыксатыгар.

Ханыык аттаах тылларыынан
Аанар кэмэ тохтотобун—
Кэлэр кэмнэм сылларынан
Эргитиһэн толунабын?..

Хатыламмат кэрэ түгэн
Уһаабакка аанар, сүгэр,
Оо, кэм-кэрдиҥ туохтан үргэн,
Тохтообокко хаана көтөр?..

x x x

Мин ырыам ымыыта,
Мин ырам кыната—
Кэрэмэн кыыс оҕо
Кэлэрэ буоллар дуу!

Ырыакам көтүө этэ
Ыраахха, үрдүккэ..
Мин ырыам аатала,
Мин ырам саатала—
Кэрэмэн кыыс оҕо
Уруурра буоллар дуу!..

Ырыакам туойуо этэ
Ыт-ыраах тапталы..
Мин ырыам илбиһэ,
Мин ырам имэнэ—
Кэрэмэн кыыс оҕо
Куураара буоллар дуу!

Ырыакам кууһуо этэ
Олоҕу, бу сири...

СЭГЭРТЭЙИЭМ...

Сэгэртэйиэм, эн тускунан,
Сиккиэр тыалым сиисэриннин,
Сэргэхситэр кэпсэлиннин,
Сүрэхтэри үөрдэр, күүрдэр
Сырдык ырыаны айбыт киһи!

Сэгэртэйиэм, эн тускунан,
Сааскы сүүрүк ыыгыырыныы,
Долгун чаҕыл тырымныы,
Саанаалары сандаарыгар
Сандал ырыаны айбыт киһи!

Сэгэртэйиэм, эн тускунан,
Кэрэ куолас куөрэгэйдин,
Күнтэ тиийэ куөрэтэрдин,
Куту-сүру өрүкүтэр
Кустун ырыаны айбыт киһи!

Сэгэртэйиэм, эн тускунан,
Аар тайҕабыт суугунуулуу,
Аастыт, сүппэт тойгуннуу,
Үйэлэри да уҥуордуур
Өркөн ырыаны айбыт киһи!

КУУҺА БӨТӨР ИЛИИГИНЭН

Кууһа көтөр илиигинэн
Кунчун кутуу тутума,
Имэҥ ниҥэр үгүгүгүнэн
Тунуй сүрэхпин долгутума.
Эн саастааххын, мин эдэрбин,
Убай оҕостон эрэнэбин—
Олох атын миниэрбэр
Тэйиин тутан биэриэхтээххэр.
Эр бэрдэҕин, саная ымыытаҕын...
Баҕарабын эн курдук уолтан
Таптал ыыгаттаах атыннан
Сүгүннэрэн дьол аартыгынан.
Кууһа көтөр илиигинэн
Куруук кутуу тутума,
Сырдык, ыраас ийэлэрбин
Үргүтүмэ, үрэбимэ.

ЭР БЭРДЭ СҮРЭҔИН БИЭРБИТИН

Эйигин таптаабыт эйиэнин
Тэйитэн хомолдуут киһибин.
Түүлбэр эн юнирэргин күүтэбин,
Түөспүнэн эн түөскүт биҥнибан.
Соҕуччу даҕаны этэ дии
Үнкүүтэ ыгыран ылбытыҥ
Уонна, дьэ, ыныгаах эдэрдин
Эргитэн, көтүтэн барбытыҥ.
О, олох сүүрүгэ түргэнин,
Туох тутуй, сааныран эрэбин,
Эр бэрдэ сүрэҕин биэрбитин
Мин сыыһа тупутаах эйиэнин.

ИИЭМ ҮҮТҮТТЭН ИҢЭРБИТИМ

Мин сэргэхпин, баҕаммын,
Мэлдьи бөстүөмпүү эстэбин,
Үлэлиргэ инникибин,
Үөрүүтүгэр кэннигэбин.
Чэ, буоллун, хомолдоппун,
Хоохохтоһон хостоспоппун,
Чиэспит мутукка эйиэбаппын,
Хардыы туора хаампаппын.
Итэ—мин кулун куйаҕым,
Кинрбэт күүнүм, кэнэҕэским,
Иийэм үүтүттэн иҥэрбитим
Кинн буолбут үтүө аатым.

ЫАННЫЫБЫТ ТУУЙАР САНААБЫН...

Ыаннаыыбыт туйар саная
Саанытаан, наардаан ыаммын
Хоһоон тылларын сүүрүгүртүм
Хомус тылларын дьүрүҥүттүм.
Ыабыт үүтүм хойуу буолан
Иҥэр уганын ханнардар,
Ырыам ымыыта табыллан
Истэр сүрэҕин долгуттар.
Саная сайа этэн дуоҕуйдум,
Дуураам оргулун уоскуттум—
Түүннү күөллүү иһийдим.
Халлар халлаанныы дьоҥкэрдим,
Кынаттаах нэйиим үөрдүнэн,
Хоболоох хомуйун холлоҥон
Ый-кырыымпам тэрүөр диэри,
Сардаҥа этаҕын ыллатыар диэри.

■

Саччай

УРУТУОХТАР КУРДУК

Көрдө-көрөөт киниин
Соҕулуурбун ылбитим
Ол эрээри дьулайаммын
Чуҕаһаабат буолаҕыт.
Хаһан көрсүөх бэйэбиний?
Хайдах этиэх үйбүнүй?
Сагалдыйэ ыйаҥын
Сэргэхсийэ көрэбүн.
Тырыбыныан аанаргар
Ыһаллыбат буоллаабын.
Төһө эрэ сүрэҕим
Чэгиэн буолуох эйигин.
Мин кинээхэ тэҥнээхпин
Сиҥиилээн биллэрбин
Куоттарбатах эрэтин
Кэргэн буол диэх эйиэхин.
Ону баара атыттар
Урутуохтар курдуктар.
Саатар, биэрдэ оҕостон
Кэпсэтэрим буоллар дуу.
Тугу эмэ сылтаннан

Краков түҥүлэтигэр

Ыам ыйын 2-4 күннэригэр [illegible] ыытыллыбыт. Аан дойдуваабы спортивнай оҥочнай ҥүгүү (7-10 саастаахтарга) үҥүс түрүмэ бастак ыытыллыбыт. Россияттан барыта 40-ча киэрэ ыытыллыбыт. Англия, Франция, Чехословакия, Югославия, Италия, Польша, Латвия, Эстония, Украина, Белоруссия бастыҥ таҥаланнаах, күүстээх саҥаларыа кыттыбыттар. Ордук урдук ситиһиилэри Англия, Италия, Франция, Польша саҥалаайдаара кэрдэрдүлэр. Аҥардас технологиялаах ҥүгүүлэрэ 7-8 саастаахтарга Дима Григорьев (Чурапчы аймаҕа сүҥүүх оскуолата), Аня Захарова (интернат-оскуола) 72 паарыттан 14-э эмиэстэрэ тиксэн Россияттан сылдьыаччыларыгар ҥэтүлэр. Москваттан кэлбит ыстыарар «Фиеста» студия биир чаҕылхай паарата 12-э эмиэстэрэ тигистэ. Концертнай программаҕа ыытыллыбыт, оҕолорбут улаатан сэнээрэллэр эйэлэр. Биһиги бу сылдьан эйэлэр билиҥнэр-кэрдүбүт, түҥэнньэ даҕаны.

Туохха ордук сиҥиэрбитэ ахтан аҕарыаҕы баҕарыллар. Оҕолор сирдэригэр бэлэмнэнэ ҥүгүүтэ 7-14 саастаах паараларга ҥүгүүлүүр технологияларигар, музыканы ыспэр дьоҕурдаах болҕомтолорун ууруллар эбит. Оттон Россияҕа бэйиэ хомолбутуттан олус аҕыйах биирдэ ярдаан, эрчиллэр ыарыт, оҥоруут техниканы толоруу хаҥыстыбатыгар охсон таҕыста. Өссө биир кэлэбүр. Россия хас да гогулааҥ чемпионнаара, Курскайтан сылдьар 10-ааҕы саастаах паараларбыт стандартнай, ол эбэтэр, вальс, танго, венский вальс, фокстрот ҥүгүүлэргэ ыарыгыттан туоратыыллыбыт. Тоҕо диэтэхпэ, 16 саастарыгар диэри оҕоҕо киэргэтии кыттыахтыгыт бэлэмнэр эбит. Оттон биһиэхэ эрдэттэн кыыс хостуукка олус маанылаах, оҕуруоллаах таастарынан киэргэтиллибит. Россияҕа, уопсайынан, оҕону сиэрдэ таҥнары киэргэтии биэрэрэ тэҥэҕэлиэн сотору-сотору бэлиэтэлэн кэбиҥньиккэрдыллар. Латиноамериканскай ҥүгүүлэргэ Саха сирин бастыҥ паараларын Катя Сивцева—Алеша Попов, Дима Григорьев—Диана Давлетова композицияларын ыытыахтыбыт диэн ниэлэлэр. Кинилэр 74 паараттан 33, 34 мэстэлэргэ тигистилэр.

Москва куораттан тэриллибит Спортивнай академияҕа сылдьан эйэлэх судьуоччаманы ыытыбыт, академия ирдэбилин, улэтин туһунан ҥүгэйдэх биэрэ-эйбит уонна оҕолорбутун маанылаах үөрэнэ иэдэлэриттэн ыҥыраллыбыт. Алыс да сибэкэстэахтик үлэлиэх буолан эйэ-туоҕуоҕа арааччыбыт. Бэлиэй ҥүгүү ыарыгыттан сайдарыгар, саҥа суолу-ниҥи талаарбыттэр ҥүүс-кэмэ буолбут, горсоветтэрбиитэр, улуустаабы үөрэх управлениетин начаальниктэр М. А. Никифорова, «Якутводмелиорация» хамаанда ПМК-тын урукку начаальниктэр П. Н. Мушинова, потребсоюз бырабыыталыстатын председателлэр Г. С. Платонова, от-үүт хаҥыатын директорыгар А. Т. Новгородова, «Маарыччаан» телерадиостудия директорыгар В. П. Герасимовка уонна тэриллэр салайаччыларыгар улахан махтал бэриллибит.

В. И. УАРОВА,
«Вдохновение» спортивнай ҥүгүү студиятын салайаччыта.

«ДЬИЭ КЭРГЭН—ТЭЛГЭҺЭЙИНЭН» РЕСПУБЛИКАТААБЫ КОНКУРС

Конкурс сыала-соруга: хас биирдии ыаллар уҥаайбыттыгар дьиэ туттан, сирин-уотун оҥорон, сэр бааргар быйаҥнык толоруу, туланыы, үөрэнии арааһын ууруллар, сүбэлэр, кэтэх ыытан байыгыат олоҕу тэриллиннэрии.

Дьиэни-уоту тэрийиигэ олох сайдыыта виллэрэр ууруйа улаатыыларын, туоҕуурдуулаарын иилэ хабан бэйиэ туһаныы, салгыы саныыкарыыр.

Тиэргэн ньутун-сүрүн, эйгэтин байытыы уонна туоҕаршы.

Конкурс кыттааччылара: дьиэ кэргэттэр.

Тэрийээччилэр: куораттар, улуустар дьаһалталара. Сахалар Президиумун иҥиэхэй дьиэ кэргэн, дьахталлар проблемаларыгар уонна демографическай политикаҕа комитет.

Кыттыылар бириэмэтэ: 1997 сыл ыам ыйын 1 күнүттэн ахсынньы 20 күнүгэр диэри.

Конкурс нэйилэхтэриэхэ кыттыыдаан улууска тумуктэлэр, ол гостиниттэн бастыгар республикатаабыа конкурсҕа кыталлар.

Конкурсу тумуктээһиэ:

I түһүмэх—улуустарга нэйилэхтэриэхэ ньуоруу (алтыныы 1 күнүттэн ахсынньы 20 күнүгэр диэри).

II түһүмэх—1 түһүмэх кыайыылаахтарыгар республикаҕа ньуоруу (ахсынньы [illegible] күнүгэр).

Конкурс усулуобуйата:

—дьиэ ис уонна тас костуума, түрүмэ;

—бэйа алаптаанан оҥорулуобут тутуулар, маллар, тэриллэр, ыскаргаллар;

—кэуех уунаҕыны олордуу, ньуоруу уонна хараҥыы;

—оҕуруот астарын, отонньох үүнээйиэрин олордуу;

—дьиэни туттуута уҥаайбаҕы кодьуустаахтык, ньаа туһаныы, дьиэ кэргэн ойоҕун туоҕаран хаҥыскалаах сайа конструкциялара, туттар сайтарэ, тэриллэри оҥостуу;

—дьиэ суоҕуутун, кэтэҕу уоскатыы;

—бултаабын уонна булт тарилларын оҥоруу.

Конкурс кыайыылаахтарын республикаабы тэрээр комитет наҕараадалыыр. I, II, III бириэмиэлэри олохтоололлор.

Конкурс кыттыылаахтарын миэстэлэриэр комиссия хорен сыаналыыр. Республикаабы ньуоруута кинэнэ, видеокассетаҕа уҥуохтуобут (20 мүн.) маҥыраанай тэриллэр комитекка туһэриллэр.

Улуус дьаһалтатын дьиэ кэргэн, дьахталлар проблемаларыгар уонна демографическай политикаҕа отдела.

Эҕэрдэлиибит!

Тапталлаах нүн-күбэй иҥэбитин, эбэбитин, Мындаҕаабы бөҕүөлэгин олохтоохтук ФЕДОРОВА Ульяна Харитоновнаны 65 саастыын тойуоччу туоҕабыккынан ис сүрэхпититтэн дьиэнтик эҕэрдэлиибит.

Биһиги туспутуттар күннэтэ уҥаабат ыйаммыын, тэлгэлэх иҥэх дириҥ маҥтаабытын тыырдыбыт.

Бөҕөрабыт Эйиэхэ ыарыыга ыалларыгыттар, кырдьыыга эмиэйтэрбэккэр, бэйиэхэ хуулгэлиэ, тэрэх буоллаа сылдьыаргар.

Оҕолорук, кэйиитиник, күүгэттэрик, сиэннэрик.

x x x

Күнду кэргэммин, аҕабыгын, эйэбитин, Дириҥ бөҕүөлэгин олохтоохуун Николай Николаевич ПЕСТЕРЕВ 0-ны 60 саастаах туоҕабыккынан истиҥник эҕэрдэлиибит. Эйиэхэ чэгиэн эрдэбиҥнэ, үлэлэр ситиһиилэри, олохтоох дьоҥҥа-сэргэҕэ, оҕолорун, сиэннэрин маҥдьы үөрдэ-көтүү сылдьаргар, эйэлэхтик эҥэрдэхтэригэр бастыбыт.

Карааҥҥы, Дьокуускайдан кыргыттарыҥ Людмила, Александра, сиэниҥ Сережа, Аммаатын уолуҥ Николай, кэйиитиҥ Александра, сиэниҥ Сахаайа, Дириҥтэн уолуҥ Кирилл, кэйиитиҥ Виктория, сиэннэриҥ Люба, Саша, Чурапчыттан эйэлэхтэриҥ Софронуоттар.

*

ДЬҮӨГЭБИТ, КОЛЛЕГАБЫТ КЭРИЭҺИГЭР

Бу дьыл ыам ыйын 10 күнүгэр биир кэрэ дьүөгэбитин, биир идэлэхпитин ЧУПРОВА—АРХИПОВА Алла Михайловнаны биһиги көмөлөспүттэн соҕуурдаах быыстыыбыт.

Алла Михайловна 1965 с. ахсынньы 5 күнүгэр Мэҥэ-Хаҥалас улуусун Мэҥэ сайылыгыгар Мария Николаевна, Михаил Михайлович Чуповтар ыччаттарыгар төрөөбүтэ. Оскуолаҕа үөрэх ытыктыбыт уонна «ҮҮГЭЙ» салаалаарга үөрэммит, общественнай үлэҕэ кэхтэрэ ыытыбыт, эрдэлээх табаарыс, кэтэр дьүөгэ этэ. Уоллаах предметтэриттэн ордук туоччаҕа ыытыы уонна литератураны сөбүлүүрэ, онон, оскуоланы бүтэрэн, ҮҮГЭЙ буолуон баҕарар СГУ педагогическай факультетыгар киирбэтэ. Университетка үөрэнэн кэмнэр бастыҥ общественнай, ыччат самодеятельностаах кыттааччытынан биллэрэ. Сайыннары ыытыллыбыт приемнай комиссия, тутар, педагогическай этэрээттэргэ ыытыллыбыт бириэс туруоктаах үлэлиирэ Аммаваай, журуук уоҕа-кэтэ, кэлсэн-ньиэн сылдьар, хаһан да сапаҕырбат саҥалаах ыыҥа көхтөрө сөбүлүүллэрэ.

1968 с. үрдүк үөрэх дипломун ылан Чурапчы улуусун Дириҥ орто оскуолатыгар үлэлии кэлбитэ. Кэлэн бөҕүлэрэх, урдук культуралаах, аймыҥылаах, талыҥ үлэлиир ыччаттаах педагогу, болор дьаһалтаны, коллектив да сөбүлэспиттэрэ. Алла Михайловна ордук оҕо тылын сабыдыалыгыгар болҕойбутун ууранар, методическай аттынан сиппит-хоппут ууруннарыы бөҕөрө, хаҥас таҥынан арааһы ерүүтэх оҕо болҕомтотун тардар үлэни ыытар. Бөҕүлэлиэ культурнай общественнай үлэлэргэ, ыччат самодеятельностаҕа нэхтээхтик кыттар, оскуолаҕа профком председателэ.

1980 с. олоҕун доҕоруун Архипов Пётр Петровичы нөрөөн ыал буолбута, икки уол, биир кыыс оҕолонон иллэх ыал ийэтэ буолбута.

Хаһан да ыарахаттаргын толлон туоҕаттар этэ, туоҕа ыстыы үлэлэспиттэнэн бөҕөрө, эйэлэх ыра саҥаалаах.

Тоҕо да ыллыс олоҕу ыарыыр, Алла Михайловна үтүө үлэлиир кэтэн дьүөгэ, амарах ийэ сылдьыгынан биһиэхэ чаҕылхай ойдөбүлү иҥэрэн барда. Кинэ сирдьык мэрсүөнэ биһиги сүрэхпитигэр-сиэбэр-уйбэ тухары хаалыахтаах.

Доҕотторо, коллегалара.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

1996 сылларааҕы, 45 тыс. км барбыт, сүүрэ сылдьар «Волга» автомашинаны. Сыаната—28 мөл. сом. Чурапчы сэл. Рабочая уул. 10 №-тэр оборон 21-982 тел. билиҥ.

x x x

1995 сылларааҕы, 25 тыс. км сүүрбүт, үчүгэй турунтаах УАЗ 31512 автомашинаны. 21-480 тел. билиҥ.

Бис ыйын 6 күнүгэр Чурапчы сэрэхэдиэстэр Таатта—Чурапчы үгэс буолбут 48-с табаарыстыы хорсуҥуулэрэ ыытыллыан. Сиэрдэлэрэ: 2 саастан. Бөрүөнэр: хаптаҕай, маҥ тардыыта, оҥоруот теннис, волейбол.

Түүнү аҕабыт, эйэбит, аймахтыт, Мындаҕаабы бөҕүөлэгин олохтоох, колхозтаах-совхозтаах тутуу ветерана, эр сылтарга биригэдиирэнэн үлэлээбит

СЕРГЕЕВ Константин Гаврильевич

эйиэхэ ыытыан олбуорун, дириҥник курдуйан туран, табаарыстарыгар, бары билэр дьоҥуттар ыытыннэрэбит.

Оҕолоро, кэйиитэ, күүгэттэрэ, сиэннэрэ, аймахтара.

Кутурданнарын тиэрдэллэр.

—Оҕолоругар, кэйиитигэр, күүгэттэригэр, сиэннэригэр убаайа Егор Гаврильевич, бырааҕа Гаврил Гаврильевич Сергеевтэр уонна кинилэр дьиэ кэргэттэрэ.

—Биирдэ төрөөбүттэриигэр, аймахтарыгар, табаарыстарыгар, билэр-дьонноругар Бөҕүөлэгин дьаһалтата, «Мындаҕаабы» табаарыстыба, пенсионнай, ветераннарын кэмитэта.

—Оҕолоругар, чэлгэ дьоҥуттар, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар улуустаабы туа хаһаайыстыбатын управлениета.

—Уолуттар табаарыстаргар Сергеев Увар Константиновичка Павловтар, Макаровтар, Васильевтар, Дьячковскайдар.

—Мындаҕаабы балыыһатын рабочайа Сергеев Константин Гаврильевич олбуорун ыытыыгар бадыыба санитаркатыгар, Дратуцова Прасковья Константиновнаҕа, оҕо туберкулёзтааҕы улэйитиэригэр ыытыыр Гаврилова Анна Константиновнаҕа, балтыгар Сергеева Агафьева Гаврильевнаҕа уонна кэйиитигэр Сергеева Мария Николаевнаҕа утуулаабы дьоҕуспута хаҥыстыбыллыбыт управлениета, жилбытыыта коллектива, профкома, Мындаҕаабытааҕы балыыба коллектива, профкома, Мындаҕаабытааҕы оҕо туберкулёзтааҕы коллектива, профкома.

—Оҕолоругар, сиэннэригэр, табаарыстарыгар быраата, убайа, балыстара, күүгэттэрэ, кэйиитэ уонна кинилэр оҕолоро.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678740, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-385, общий—21-505.

Учредители (соучредители) газеты—Редакция, Администрация улуса. Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты: 54007. Объем—1 усл. п. лист, на 4-х страницах.

Чурапчынаан улуусаа типографиета. Национальной издательско-полиграфической компанией «Сахаполиграфиздат» с. Чурапча, ул. Карла Маркса 26 «а». Подписано в печать 23.05. 17 ч. Тираж 2027.

ЗАКАЗ № 59.

Автор суруттар ньиилэр санаа редакция позициятыгар маҕан сөп түбэлэр буолбаттар. Суруйа ыйыллар ыстатыйалартан ахтыылар ыытыллыбыт автор туоҕа бэйиэ сүтэр.